

Jebkurai neapdomīgai rīcībai var būt letālas sekas

Pērn Latvijā no ūdens izcelti 48 bojāgājušie, Aizkraukles novadā — četri



UGUNSDZĒSĒJIEM GLĀBĒJIEM regulāri notiek mācības darbam uz ūdens, tostarp sliktos cilvēku glābšanā. Šajā gadā, par laimi, šīs zināšanas un prasmes nevienā nelaimes gadījumā vēl nav bijis jāizmanto.

Foto no "Staburaga" arhīva

Statistika ir nepielūdzama — Latvijā ik gadu no ūdens izceļ vairākus desmitus nosliktušo. Pārgalvība un alkohola lietošana ir visbiežākie ūdens nelaimes gadījumu cēloņi. Cilvēki joprojām nenovērtē riskus, kas ir ūdens tuvumā, kā dēļ atpūta var pārvērsties traģēdijā.

GINTA GRINCĒVIČA

Visvairāk nosliktušo — upēs

Aizvadītā gada peldsezonā, laika posmā no maija līdz septembrim, ugunsdzēsēji glābēji ūdenstilpēs izglāba 63 cilvēkus, tai skaitā deviņus bērnus, traģiski atpūta pie ūdens noslēdzās 48 cilvēkiem.

Analizējot ūdenstilpes, kurās cilvēki peldsezonā iet bojā, secināts, ka Kurzemē biežāk nelaimes notika ezeros, Ziemeļē, Rīgā un Pierīgā — upēs, Vidzemē un Latgalē — piemājas dīķos. Statistika liecina, ka Aizkraukles pusē dominē upes, bet to nosaka arī konkrētās vietas ģeogrāfija. Liekā daļa no bojāgājušajiem, kurus ugunsdzēsēji glābēji izcēla no ūdenstilpēm, bija vīrieši.

Nelaimes gadījumi vasarā notiek peldoties un izmantojot dažādus peldlīdzekļus — SUP dēļus, katarānus, ūdens motociklus un laivas. Biežākie nelaimes cēloņi ir alkohola reibums, apstākļu neizvērtēšana, savu spēku pārvērtēšana, kā arī elementāru drošības prasību ignorēšana, piemēram, peldvestes neizmantošana.

Alkohols un pārgalvība

Valsts ugunsdrošības un glābšanas dienesta Aizkraukles daļas komandieris Guntars Laukaziņš skaidro, ka apkopotā statistika novadā ietver nelaimes gadījumus visa gada griezumā, ne tikai peldsezonā,

tātad — arī nelaimes gadījumi uz ledus: "Pusē ūdens nelaimes gadījumu uz ūdens iesaistīta alkohola lietošana, pie biežākiem iemesliem jāmin arī pārgalvīga rīcība un nepiemērota peldvietas izvēle. Bija nelaimes gadījums Bebru dīķī. Laba peldvieta, cilvēku pilns. Puišis gribeja izrādīties un lēca ūdenī uz galvas. Viņš neuzpeldēja, un sākās meklēšana, viss beidzās traģiski. Nav jābūt dziļai vai nepazīstamai vietai, lai notiktu nelaime. 50% nosliktāsmas iespējamību veido cilvēka atteikšanās. Drosmīgie mēdz pārvērtēt savas spējas. Bija gadījums, kad jaunieši saderēja nopeldēt diezgan lielu atālu. Peldot vienam sarāva krampji vai pietrūka spēka, un viņš noslika. Otram peldētājam bija spēku izsīkums, un viņš nevarēja palīdzēt. Sāncensības dēļ viens bojāgājušais. Aizkraukles novadā nav oficiālu pludmaļu, bet ir vairākas labiekārtotas peldvietas. Cilvēki šajās vietās viens otru uzrauga. Ja ievēro drošību un novērtē savus spēkus, tad peldēšanas nav dzīvībai bīstama. Neatceros, ka, piemēram, Aizkraukles iecienītākajās labiekārtotajās peldvietās būtu kāds nelaimes gadījums ūdenī. Tajā pašā laikā ir nācies izcelt nosliktušos no pilsētas dīķa. Ūdenstilpe krietni mazāka, taču peldēšanai nepiemērota. Arī šie gadījumi bija saistīti ar alkohola lietošanu. Sliksana notiek ātri, no svāra ir katra sekunde. Mūsu ierašanās prasa laiku, kas bieži vien uz ūdens nelaimē nonākušajam nav. Pirms dažiem gadiem Jelgavā bija gadījums, kad Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta glābēji devās uz Ozolnieku ezeru praktiskajās ūdenslīdzību nodarbībās un pēkšņi pamanīja un izglāba divus ezerā sliktos cilvēkus — tēvu un dēlu. Svarīgi slietiem nekautrēties pievērst uzmanību. Aizkraukles pagasta karjerā peldētājam palika slikti ar sirdi. Viņš bija aizpeldējis patālu, nevienam noma-

nija, un viņš kļuva pagāja zem ūdens. No ūdens izcelto bojāgājušo skaitā ir arī zemledeus maksšķerņieki un zemledeus mednieki. Melno statistiku uz ūdens veido ne tikai peldētāju nelaimes gadījumi, bet arī atpūta pie ūdens un uz tā. Jebkurai neapdomīgai rīcībai var būt letālas sekas."

Vajag vairāk darbinieku

Aizkraukles novada pašvaldības policijas rīcībā ir trīs laivas, ko varētu izmantot drošības uzraudzības pasākumiem ūdenī. Šobrīd gan nav apstiprināti vienoti pašvaldības saistošie noteikumi, tāpat cilvēkresursu trūkuma dēļ regulāru uzraudzību uz ūdens nav iespējams nodrošināt. "Ja tiek ziņots par maksšķeršanas pārkāpumiem, nepieciešams pārbaudīt licences vai citos konkrētos gadījumos, tad izbraucam, bet regulāri uz ūdens nepatrulejam. Pašvaldības policija nestrādā vakaros un brīvdienās, kad pie ūdeņiem ir vislielākā aktivitāte. Izbraucam ar laivām tikai izsūkuma gadījumos. Varbūt rīkosim kādus reidus, bet bieži tas nebūs, jo izsūkumu ir ļoti daudz, esošie septiņi inspektori ir noslogoti. Inspektori, kuriem vēl nav laivas vadīšanas tiesību, aktīvi mācās, tostarp es, lai nepieciešamības gadījumā visi varētu patruļēt uz ūdens," stāsta Anita Ozola, Aizkraukles novada pašvaldības policijas priekšniece.

Uldis Riekstiņš, Aizkraukles novada pašvaldības izpilddirektors, stāsta, ka, tuvojoties peldsezonai, deputāti diskutējuši par vienotiem noteikumiem novada ūdenstilpēs. Vienprātību jautājumā par ierobežojumiem gūt neizdevās, taču, ņemot vērā, ka vēsturiski saistošie no-

- Fakts**
- 2023. gadā Aizkraukles novadā no ūdenstilpēm nav izcelti bojāgājušie.
 - 2022. gadā Aizkraukles novadā ugunsdzēsēji glābēji no ūdenstilpēm izcēla četrus bojāgājušos: 31. martā — Dienvidsusējā Zalves pagastā, 13. maijā — Pērsē Kokneses pagastā, 14. jūlijā — Aiviekstes upē Plaviņās, 31. oktobrī — Dienvidsusējā Zalves pagastā.
 - 2021. gadā Aizkraukles novadā ugunsdzēsēji glābēji no ūdenstilpēm izcēla sešus bojāgājušos: 19. jūnijā — Bebru pagasta dīķī, 26. jūnijā — Daugavā Sērenes pagastā, 26. jūnijā — Daugavā Plaviņās, 8. augustā — Daugavā Plaviņās, 14. augustā — Divajā Skriveru pagastā, 13. novembrī — Daugavā Aizkraukles pagastā.
 - 2020. gadā Aizkraukles novadā ugunsdzēsēji glābēji no ūdenstilpēm izcēla astoņus bojāgājušos: 28. martā — Vietalvas pagastā grāvī, 1. maijā — Aiviekstes upē Aiviekstes pagastā, 1. maijā — Sunākstes pagastā grāvī, 26. maijā — Daugavā Aizkrauklē, 18. jūnijā — Iršu pagasta dīķī, 11. jūlijā — Aizkraukles dīķī, 16. augustā — Daugavā Koknesē, 10. decembrī — Mazsunākstes ezerā Sunākstē.

teikumi, kas attiecas uz kārtību ūdenī, bijuši Koknesē — ūdeņos ap Likteņdārzu, pilsdrupām un Pērses upes aktivajā zonā, tur ierobežojumu un noteikumu zīmes uzstādītas.

Izstrādājot noteikumus, kas attieksies uz dažādām ūdenstilpēm novadā, paralēli plānots domes sēdes darba kārtībā iekļaut jautājumu par amata vienību izmaiņām pašvaldības policijā. "Nav nozīmes apstiprināt pašvaldības saistošos noteikumus attiecībā uz ierobežojumiem ūdenī, ja saprotam, ka nav cilvēku resursu, kas tos realizētu. Nākamajā domes sēdē virzīsim jautājumu par amata vietu skaita palielināšanu

pašvaldības policijai. Ja ar deputātiem panāksim kopsaucēju, tad līdz gada beigām visam novadam būtu jāizstrādā vienotā ūdens apsaimniekošanas stratēģija. Runa nav tikai par peldēšanu un ūdens transportlīdzekļu ātruma ierobežojumiem konkrētās vietās. Tas attiecas arī uz murdu, maksšķeršanas un zvejošanas uzraudzību," skaidro izpilddirektors.

Paredzamā nākotnē Aizkrauklē nav plānots izveidot oficiālu pludmali, tā vietā daudz kur novadā jaunajos projektos tiek veidotas atpūtas vietas — ar ugunsкура vietām un tualetēm. ♦

Lai varonība nebeidzas ar traģēdiju



ULDIS KISEĻIS, glābēju un ūdenslīdzību pakalpojumu sniedzēja firmas "Glābējs" valdes loceklis

— Ar katru gadu peldētāji kļūst atbildīgāki, peldvietās arvien biežāk tiek nodrošināta glābēju klātbūtne. Lēni, bet tuvināties Eiropas līmenim. Jebkurā oficiālā lielā peldvietā būtu jābūt glābējam, realitātē, protams, tā nav. Maksimums, 10% šādu peldvietu ir glābēji, kas ir gausām slikt rādītājs. Ja glābēji būtu visās lielākajās oficiālajās peldvietās, tad nelaimes gadījumu skaits ūdenī būtu mazāks. Vispareizāk būtu, ja šo jautājumu sakārtotu valstiskā līmenī, tad pašvaldībām nebūtu attaisnojums. Realitātē glābēju klātesamība gultas uz pašvaldības pļeciem, ja to nodrošina noorganizē, tad pludmalēs glābēji ir. Citas to uzskata par nesvarīgu jautājumu un atliek. Laika prognoze ļauj paredzēt nelaimes gadījumu iespējamību. Jo karstāka vasara, jo vairāk nelaimes gadījumu uz ūdens. Visbiežāk nelaimes gadījumi uz ūdens saistīti ar alkohola lietošanu un pārgalvību. Tā saucamie švakie peldētāji likteni neizaiņina un uzturas tuvāk krastam.

Vēloties palīdzēt ūdens nelaimē nonākušajam, visbiežākā lidz cilvēku kļūda ir peldēt pašam klāt. Cilvēki domā, ka piepeldēs, iedos roku un izvilkis sliktos kā filmās, bet tas tā nenotiek. Pareizākā rīcība būtu padot pūslī, riņķī, striķī vai ko citu, pie kā sliktosajam pieturēties. Sliktosais šajā brīdī ir tāda panika, ka var paraut zem ūdens palīdzētģrobošu peldētāju. Šoka stāvoklī parādās spēcīgs instinkts, kas neapzināti var nodarīt pāri palīdzības sniedzējam. Jāraugās, lai varonība nebeidzas ar traģēdiju. Jābūt ļoti spēcīgam peldētājam, lai ar rokām izglābtu sliktos.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts "Staburags".